

מבחר תרגומים גנוזים

ערך: גדעון טיקוצקי

תרגומים אלה מקור כולם בעזבונה של לאה גולדברג, וככל הנראה זה להם פרסום ראשון. הם ניתנו כאן במתכונת ספר תרגומיה משירת העולם שערך טוביה ריבנר לאחר מותה, 'קולות רחוקים וקרובים' (ספרית פועלים, 1975): הספר פותח בשירת המזרח הרחוק הקדומה וממשיך אל ספרויות רוסיה ומרכז-מערב אירופה. באחרית הדבר הקצרה לספר, כתב ריבנר בין השאר: "נשאר אף קטעי תרגום, שבבוא העת אפשר יהיה לעיין בהם ובשאר חלקי העיזבון במכון גנזים". דומה שכעת הגיעה העת. כתבי היד לכל השירים שמורים במכון גנזים באוסף לאה גולדברג (מספרו: 274). תודתנו לאנשי הארכיון ולעו"ד יאיר לנדאו, מנהל עזבונה של לאה גולדברג ויושב ראש העמותה להנצחתה, על אישורם לפרסם כאן יצירות אלה.

שירה סינית קדומה

הבודד בסתיו | לִי־טִי־פָה (לי באי, סין, 701-762)

מָחַר עַל הַנְּהָר יִשׁוּטוּ
עָלֵי הַפֶּז, עָלֵי קִמְיֵלֶת הַלוֹטוֹס.
לְבִי יִגַּע! מְנוֹרְתִי דוֹעֶכֶת,
הִנֵּה כְּבִתָּה כְּבָר,
וְאֶזְכֹּר כִּי עֵת לִישׁוֹן.

נִוָּה שְׁלוֹתִי,
בּוֹא אָבוֹא אֵלֶיךָ.
הֵב לִי שְׁלוֹה, לְבִי נִלְאָה מְאֹד!

אֵד סִתְּיוּ כְּחֻלְחֹל תַּעֲזֶה עַל הָאָגָם,
הַכְּסִיף הַכְּפוֹר אֶת גְּבֻעוּלֵי הַדְּשָׂא,
כִּיד אֶמֶן פְּזָרָה אֲבָקָה שֶׁל קֶסֶם
עַל פְּנֵי תַפְרֻחַת עֲגֵגַת עָלִים.
נִיחֹחַ הַפְּרִיחָה חֶלֶף, אֵינְנִי.
וְרוּח־כְּפוֹר הַגְּבֻעוּלִים כּוֹפֶפֶת.

משורר מהרהר | ליו צ'י (ליו בון, סין, 1311-1375 לספירה)

אולי ירד מטר,
כה רך מִשֵּׁב הַרוּחַ.

ענפי הקנמון מתנדנדים
פְּרָחִי בִּיגוֹנְיָה צוֹפִים פְּנֵי הָעֵלֶוֶה.

זוהרים העלים העפים,
הפְּרָחִים הַנוֹשְׁרִים רַבִּים.

הרוח נשא האבק היבש,
עֲכָשׁוּ הוּא נוֹשֵׂא הָאֶבֶק הָרֵטֵב.
פה ושם יסב הפל ברוח.

הוא חולף מבעד לצעיף הקליל
וְנוֹגֵעַ בִּי.

אני לבדי עם משק לבבי.
ת"ק פְּרָסוֹת לְשָׁמַיִם
וְזֶרֶם הַמַּיִם מְהִיר עַד מְאֹד.

מדוע זה השירו צפריים
את נוצותיהן בין העננים?
הייתי רוצה כי ישאו אגרותי,
אך השמים ארכים.

זורם הנהר מזרחה
ואף לא גל אחד יחזר עם הבשורות.

מגנוליה ריחנית קורנת במרגוע,
אולם תמיד גופלים מספר פרחים.

את הגתית שלי סגרת בנרתיק,
הניחותי הצדה את חלילי השחר.

אני לבדי עם משק לבבי.

היוֹנָא הַלֵּילָה אֶתִּי
שִׁירִים יְשָׁנִים.

רוסיה | אלכסנדר בלוק

טוב, יִלְכְּדֶךָ וְגַם יִתְעַמֵּר בְּךָ,
אֶת לֹא תֵאבְדִי, אֶת לֹא תוֹכְלִי,
רַק דָּאָגָה כְּצִל־עוֹבֵר בְּךָ
עַל זֵיו פְּנִיךָ הַפְּלֵאִי.

מַה לָּךְ עוֹד דָּאָגָה? עוֹד צֶעַר?
עוֹד מִרְ-דְּמָעָה בְּנֵה־רֵ-אוֹנִים.
וְאֵת כָּאֵז – שָׂדָה וַיַּעַר
וַצְעִיף רִקְמָה עַד גְּבִינִים.

וְהִנְבְּצָר אֵינוֹ נִבְצָר עוֹד,
קִלְה הַדֶּרֶךְ לְאֶרְכָּה,
עַת בְּמִרְחָק פְּתֹאם תִּדְהַר עוֹד
עֵינֶיךָ בְּצִל צְעִיף בּוֹרְקָה,
עַת כְּעֶרְגַּת אָסִיר תוֹשֵׁר עוֹד,
בְּשִׁיר רַכָּב, הַמוֹעֵקָה!

וְשׁוֹב, כְּבִשְׁנוֹת פִּז עֲבָרוּ,
שְׁלֵשָׁה זִוגוֹת־מוֹשְׁכוֹת בָּלִים –
וְעֵטוּרֵי אוֹפֵן נִגְרָרוּ
בְּבֶץ נְלוֹז שֶׁל מִשְׁעוּלִים.

הוּי, רוֹס בַּת הָעֵנִי, רוֹס שׁוֹמֶמֶת!
לִי גְּגוֹתֶיךָ הַמְטִים,
כָּל שִׁיר רוֹחוֹת שְׁלֶךְ לִי דְמַע
רֵאשִׁית יְמֵי אֶהְבְּתִי.

אֵינִי יָכֹל לְחַמֵּל עָלֶיךָ
וּכְמִטְמוֹן אֲשָׂא צְלָבִי.
הַפְּקִירֵי הוֹד וְשׁוֹד בְּתוֹלֶיךָ
לְכָל קוֹסֶם אֲשֶׁר תֵּאבִי.

מתוך "מולדת" |
אלכסנדר בלוק

לאויב את לבן דגלנו
לא הפקרתי המום המלה.
באת בנתיב הלילות. ושנינו
בודדים על הסוללה.

הפרידנו גורל ונתיב ליל
והנה הפגישונו שוב.
ושנית, ארץ רוסייה, אליך
נוודים מנכר נשוב.

תל וצלב – הלא קבר אחים הוא.
זה עכשו משכנה – הדממה!
רק בשיר-חילים יזרימו
מרחקים מועקה סתומה.

אבל פה ריק ואלם: גם רע
גם אויב ישנים שנת מתים,
וכוכב בית לחם זורח,
כלו אור כאהבתי.

מתוך "שלוש איגרות", שיר ב |
אלכסנדר בלוק

שחור עורב בערבית משלגת
שחור קטיפה על כתף שזופת אור,
קול ענג בנעימה מתענגת
על לילות הדרום שר מזמור.

לב-תשוקות שאנן – קל כנפים,
כמו מים נתן אות זוהר.
על מדרון אינ-קרקע אל אפסים,
סוס נושף עם רוכבו דוהר.

את נושמה, רוח שלג נושבת,
ושפתי הוזות-שכורות.
ולנטינה, חלום, כוכבת!
איך זמירים פצחו בזמירות –

הו, עולם האימים! צר הרסן.
בו – דמדום נשיקת פידו בעוית.
בו – שירי צוענים שחורי-קסם,
וטיסה חפזנית של שביט.

[נוסח מוקדם של התרגום]

שׁוֹרְרָה נַעֲרָה בַת־פֶּלֶת הַמִּקְהֶלֶת
עַל כָּל הַסְּפִינּוֹת הַתּוֹעוֹת בְּיָם,
עַל כָּל יְגִיעֵי הַנֶּכֶר בַּחֲלָד
עַל כָּל שׁוֹכְחֵי שְׂמֵחַת לְבָבָם.

כִּי שָׁר קוֹלָהּ וַיַּעֲוֹף הַקְּמֻרֹנָה,
וַעֲלֵ לִבָּן כְּתַפָּה קָרְנָה אֹר,
וְכָל נֶפֶשׁ מַחֲשֶׁה לְחִזּוֹת נִכּוֹנָה
אִיָּה שָׂרָה בְּקָרְנָן שְׂמֵלֶת הַצָּחֵר.

וַנִּדְמָה לְכָל אִישׁ כִּי שְׂמֵחָה מִיַּעֲדָתָה,
כִּי כָל הַסְּפִינּוֹת נַעֲגְגּוּ בַּבְּרִכָּה,
כִּי כָל יְגָעִים בְּנֶכֶר אִי־מוֹלְדָתָה
מִצָּאוּ שְׁלוֹם וְאוֹר הַבְּרִכָּה.

וַהֲקָרְנָן דְּקָה, וְהַקּוֹל קוֹל־תּוֹחֶלֶת,
וְרַק בְּגָבָה – בְּדַבִּיר נַעֲלָם
הַמִּקְרָב לְרִזְיוֹ – בְּכָה הַיֶּלֶד
עַל כִּי שְׂאִישׁ לֹא יָשׁוּב לַעוֹלָם.

שָׂרָה עֲלָמָה בַת־פֶּלֶת הַמִּקְהֶלֶת
עַל כָּל הַסְּפִינּוֹת הַתּוֹעוֹת בְּלֵב יָם,
עַל כָּל עֵיף בְּנֶכֶר־אִי־תּוֹחֶלֶת
עַל כָּל אוֹבְדֵי־שְׂמֵחַתָּהּ בַּעֲנָיִים.

כִּי שָׁר קוֹלָהּ וַיַּעֲוֹף הַקְּמֻרֹנָה,
וַעֲלֵ לִבָּן כְּתַפָּה קָרְנָה אֹר קָרְנָה,
וּמַחֲשֶׁה כָּל נֶפֶשׁ לְשִׂמְעָה נִכּוֹנָה
אִיָּה שָׂרָה בְּקָרְנָן שְׂמֵלָה לְבָנָה.

וַנִּדְמָה לְכָל אִישׁ – כִּי שְׂמֵחָה מִיַּעֲדָתָה,
כִּי עוֹגְגוֹת הַסְּפִינּוֹת בְּשִׁלּוֹת הַבְּרִכָּה,
כִּי בְּאַרְץ נֶכֶר כָּל יַעֲף־אִי־מוֹלְדָתָה
מִצָּא לֹא שְׁלוֹם וְאוֹר הַבְּרִכָּה.

וַהֲקָרְנָן דְּקָה, וּבַת־קוֹל מִצְלָצֶלֶת,
וְרַק בְּגָבָה – בְּזָבוּל נַעֲלָם
הַמִּקְרָב לְרִזְיוֹ – בְּכָה הַיֶּלֶד
עַל כִּי שְׂאִישׁ לֹא יָשׁוּב עַד עוֹלָם.

אפולון האל | היינריך היינה

א

לְמַרְגְּלוֹתַיּוֹ – מִסְפָּרֵן תִּשְׁעָה –
נְשִׁים צְהָבוֹת כְּבֵהֵט.
גְּלִימָה עוֹטָה גְזֵרְתֵּן הַגְּמִישָׁה
חוֹגֶרֶת אוֹתָן כְּטַבְעֵת.

וּבִהִיר תִּלְתְּלִים, מְנַעִים זְמִירוֹת
יָדוֹ עַל כְּנֹר פּוֹרְטָת.
כָּלֵב הַנְּזִירָה הַתְּשׁוּקוֹת בּוֹעֵרוֹת
וְצַעַר – כְּאֵשׁ לוֹהֶטֶת.

צוֹלֵכָה אֶת חֲזוֹה, חֹזֵר וְהַצֵּלֵב
מִפְּלֵט בְּתַפְלָה מִבְּקֻשָׁת.
לֹא נִס מִן הַצֵּלֵב הַכָּאֵב הַצּוֹרֵב
לֹא מִרְ-הַתְּשׁוּקָה הַנְּרַעֶשֶׁת.

עַל סֵלַע נִשָּׂא הַמְּנֹזֵר נֶצֶב,
הַרְיִין יְהִמָּה מִנְגֵד.
וְרֹאשׁ נְזִירָה מִן הַצְּהָר נִשְׁקָף,
מִקְשָׁבֵת, לְשִׁיר עוֹרְגָת.

שֵׁם שְׁטָה סְפִינָה וּשְׁקִיעָה מִקְסִימָה
אוֹרוֹת מְרַעִיפָה עָלֶיהָ.
דְּגִלֵי שִׁירָאִין עַל חֲרֻטְמָה,
עַל־הַדְּפָנָה קִשׁוּטִיָּה.

דְּמוֹת עֵלֶם יָפָה וּבִהִיר שְׁעַר
אֵלֵי תְרַנָּה נִשְׁעָנֶת.
לוֹבֵשׁ אֲרָגְמָן וְרִקְמַת הַדָּר
עַל פִּי הָאֶפְנֶה הַנוֹשְׁנֶת.

אני אלהי המוסיקה
 בכל אתר יכבדוני.
 עמד היכלי בגרציה
 על מונפרנאס עבדוני.

ולא אדע איכה נהיה:
 אך זה אטעם ממים,
 מי מעין קסטליה –
 צץ זמר על השפתיים.

על מונפרנאס בגרציה
 בנו האלים לי בית,
 ליד מעין קסטליה
 בצל הברוש והזית.

אשיר וכנורי המה
 ידי צלילים מרעפת,
 כאלו דפנה האלה
 מבין שיחים נשקפת.

עדת בנות סביבי ישבה
 שרה ומתלוצצת,
 כל רנן-שיר לה-לה, לה-לה
 לצון וצחוק אין קצה.

אשיר – וכאמברוזיה
 סביבי ניחוח יעל,
 כל העולם בגלוריה
 ואור שחקים ממעל.

וקול שופר, טרה-רה, טרה-רה,
 מן החרשה הריע,
 שם צדה ארטמיס הגאה
 צידה, ואני אחיה.

זה אלה שנה מגרציה
 הגליתי בידי שמים,
 אך לבבי בגרציה
 בגרציה עדין.

מאריה אנטואנטה | היינריך היינה

איכה בגילה בארמון טיולרי
חלונות הראי יאורו,
ואף על פי כן שם ביום הבהיר
רוחות רפאים יעברו.

מופעת בפאביון דה פלר
מריה אנטואנטה,
עם בקר מופעת היא קבל עם
על פי האטיקטה.

גבירות החצר בלבוש ההדר,
תשבנה גם תעמדה,
תלבשנה שני ושיראין
ברקת ושבו תענדה.

צרה גזרתן, שמלניות קרינולין
הציצו מלמטה רגלים,
פקחות, חמודות, אף אלו להן
גם ראש על הכתפים!

כלן-כלן חסרות ראשים,
ואף המלכה מסתפקת
בגוף בלי ראש, והוד מלכותה
לכן לא מסרקות.

היא, שנשאה תמיד בגאון
את טירת שערותיה,
בתה של מריה תרזיה
וקיסרי הרין אבותיה,

מְדַמְדָּמֵת כֶּתֶת בְּלִי פֶּאֶה לְרֹאשָׁה
וּבְלִי רֹאשׁ בְּמוֹשֵׁב הַגְּבֵה,
שֶׁל גְּבִירוֹת הַחֲצֵר אֲשֶׁר גַּם הֵן
מִהֲלָכוֹת בְּלִי רֹאשׁ כְּמוֹהָ.

הֲלֹא הֵן תּוֹצְאוֹת הַמַּהֲפֹכָה,
פְּגִיעֵתָה הִרְעָה שֶׁל דּוֹקְטְרִינָה,
וּבְכַל אֲשֵׁמִים וְאֵן וְקֹ רּוֹסוּ,
וּלְטֹר וְהַגִּילִיטִינָה!

אֵךְ מוֹזֵר הַדְּבָר! כְּסָבוֹר אֲנִי
שְׁכַל הַבְּרִיּוֹת הָאֵלוֹ
לֹא הִשְׁגִּיחוּ כִּלְל כִּי הֵם מֵתִים
וְכִי אֵת רֹאשָׁם שְׁכָלוּ.

כָּאז, כַּתְּמִיד, כּוּוֹנֵי הַחֵן,
הַשְּׁתַחֲוִיּוֹת חֲסֵרוֹת טַעַם,
קְדוֹת בְּאֵין רֹאשׁ מֶה גִלְעָגוֹת,
מֶה אֵימוֹת הֵן הַפַּעַם.

קְדָה גְּבִירָה רֹאשׁוֹנָה דְ'אָטוֹר,
כַּתְּנֵת צָחָה בִּידֶיהָ,
וְהַשְּׁנִיָּה מַגִּישָׁתָה לְמַלְכָּה
וְשִׁתִּיהֵן קְדוֹת לְפָנֶיהָ.

וּגְבִירָה שְׁלִישִׁית וּגְבִירָה רְבִיעִית
מִשְׁתַּחֲוּוֹת אַפִּים,
כּוֹרְעוֹת לְאֶרֶץ לְפָנֵי הַמַּלְכָּה
לְלִבָּשׁ לָהּ אֵת הַגְּרָבִים.

עֲלֵמֵת הַסִּיעָה בָּאָה בְּקִדָּה
וּלְסוֹטֵת בְּקֹר מַגְשָׁת,
שְׁמֻלָּנִית בִּידֵי עֲלָמָה שְׁנִיָּה
בְּקִדָּה לְמַלְכָּה נִגְשָׁת.

וְשֵׁרֵת הַחֲצֵר מְסַתְּפֶלֶת בְּהֵן,
בְּמִנִּיפָה מְחִיָּה אֵת חֲזוֹה
הַלְבָּן, וּמְחַמֵּת הַמַּחְסוֹר בְּרֹאשׁ
מְחִיכֵת בְּאַחֲוִירָהּ,

מִמְבַּעַד לְצַהֵר עֲטוּף הַוִּילוֹן
חֲמָה סְקֶרְנִית זֹרְחָת,
אֵךְ בְּרֹאוֹתָהּ אֵת חֲזוֹן הַרְפָּאִים
נִרְתַּעַת מִיָּד בְּפַחַד.

שירה איטלקית

מתוך 'חיים חדשים', פרק ווױ | דנטה אליגיירי

[נוסח מוקדם של התרגום]

כָּל הַרְהוּרֵי כְּלָם יַעֲמִיקוּ חֶקֶר
בְּאַהֲבָה, וְהִיא כֹּה מְשֻׁנָּה:
שְׁוֵה מוֹכִיחַ לִי מֵה רַב אוֹנָה,
וְזֶה אוֹמֵר לִי: שְׁלֹטוֹנָה אַךְ שָׁקֵר.

זֶה בְּתַקּוּוֹת בִּי יַעוֹרֵר רְנָה,
זֶה יֵאָנֵס לְבִי לְטֹבֵל בְּדַמְעָה.
רַק בְּדַבָּר אֶחָד יִסְכִּימוּ הֵמָּה:
בְּחֶרֶדָה שְׁבֹלְבֵי טְמוֹנָה.

כִּן הַרְהוּרֵי הַכְּשִׁיל בְּקֶשׁוֹ אוֹתִי,
תְּעִיטִי בְּדַרְכֵי הָאֲהַבָּה,
אֵין לְדַבְרֵי רֵאשִׁית, אֵין אַחֲרִית.

אֶךְ עִם כְּלָם לְכָרוֹת חֲפֻצָּתִי בְּרִית,
אֶקְרָא לְאוֹיְבֵתִי הַנְּאֻוָּה,
גְּבֵרְתִי הַרְחֲמֵנִית, יִשׁוּעֵתִי!

דוֹבְרִים כָּל הַרְהוּרֵי לְבִי גַם יַחַד
עַל אֲהַבָּה, אֶךְ רַב בְּהֵם הַשְּׁנִי:
כִּי זֶה אוֹמֵר לִי: אֶךְ שְׁלֹטוֹן וְאוֹן הִיא,
וְזֶה אוֹמֵר: אוֹנָה הוּא פֶּח וּפְחָת.

זֶה בְּתַקּוּה מִבִּיא לִי מֵתֵק נַחַת,
וְזֶה אוֹנֵס לְבִי לְטֹבֵל בְּדַמְעָה.
רַק בְּדַבָּר אֶחָד יִסְכִּימוּ הֵמָּה:
כִּי רַחֲמִים בְּקֶשׁ לְבִי מִפְּחָד.

וּמַחְלָקֶתָם – הַשִּׁיר בְּפִי תַכְרִית,
אֶחָפֵץ לִזְמֵר דְּבַר־מָה לֹא יִדְעֵתְנִי,
תוֹעָה בְּדַרְךְ אֲהַבָּה הַנִּנְי!

אֶךְ עִם כְּלָם לְכָרוֹת חֲפֻצָּתִי בְּרִית,
אֵין זֹאת כִּי לְשׁוֹנָאת נִפְשֵׁי קְרֵאתִי:
גְּבֵרְתִי הַרְחֲמֵנִית, גּוֹנֵנִי!

*

האם אתה הוא זה אשר אמרת
שבחי גבירתנו בפנינו?
הקול קולך אשר שמעו אזנינו,
אבל דמותך בדמות אחר המרת.

ולמה זה כל כך בבכי מרדת,
שתעורר עלינו רחמינו?
הגם אתה ראית את גבירתנו
בוכה ואת הצער לא הסתרת?

תן ונבכה אנחנו ונלכה
נעצבות. "אבוי למתנחמים",
שמענוה כן אומרת ובוכה.

פניה כה יעירו רחמים
כל המסתכל בזו הדמות
נכון מצער על ידה למות.

*

הענוות, המשפילות עינים,
על מה דמו פניכן העגומים
בחורונן לפני הרחמים,
אתן באות, החסודות, מאין?

הראיתן גברתי שופכה כמים
דמעות באהבתה ובאבלה?
אמרנה לי, הלא לבי גלה
את האמת, וכבר מפלט לי אין.

ואם אמנם ממקום אבלה תבואנה,
אנא, הואלנה פה עמי לשבת
ואת אשר ארע אל תכסנה.

עונה בכן עינכן. כי בכי עצבת
בכיתן. מכות יגון חזרתן הנה,
ואת לבי תרעיד אימת המות.

כֹּה חֲסוּדָה וְכֹה תַמָּה מוֹפְעֵת
גְּבֻרָתִי, עֵת תְּבָרְכֵנוּ לְשָׁלוֹם,
שְׁכָל מִבֵּט חָרָד מוֹל זֶה הַתָּם,
וְכָל לְשׁוֹן נֶאֱלָמָה בְּרַעַד.

וְכֵן תִּלְדֵּי, עוֹטָה צְנִיעוּת, נִכְנָעֵת,
עֵת מְסֻבִּיבָה שִׁיחַת־שִׁבְחָה תֵּהֵם,
דוֹמָה, כִּי מִשְׁחַקִּים יִרְדֶּה הַלֵּם,
פְּלָאֵי עוֹלָם הוֹכִיחַ בְּכָל צַעַד.

וְכֹה תִנְעַם דְּמוּתָהּ לְכָל רוּאָהּ
וּמִבְטָה כָּל כֹּךְ יִמְתַּק. הֲכִי
יִבִין לְזֹאת שְׁלֵא חָזָה אוֹרָה?

דוֹמָה, הִנֵּה תִנּוּעַ בְּשִׁפְתֶיהָ
רוּחַ שֶׁל אֶהְבָּה, כֹּה טְהוֹרָה
אֲשֶׁר תֵּאמַר לְנַפְשׁ: הֲאֵנִחִי!

לאביב | ויליאם בלייק

תוך יגון וחרפה | ד"ה לורנס

אֲבִיט בְּשִׁקִיעָה מִפְּרֻכְסֵת
מָה חִפְצָתִי לְלַכֵּת גַּם אֲנִי
בְּעַד הַשַּׁעַר הָאֲדָם, מֵאֲחֹרֵי בְּרִיחַ אֲרָגְמָן וְשִׁחֹר.

חִפְצָתִי לְלַכֵּת
בְּעַד הַשַּׁעַר, שָׁם אוֹכֵל נֶשֶׁל
אֶת חֲרַפְתִּי כְּנַעֲלִים עַל סֶף,
אֶת יְגוֹנִי כְּמוֹ בְּגָדִים בָּלִים.
וּלְהַשְׁלִיךְ בְּשָׂרֵי מֵאֲחֹרֵי
כְּמִטְעֵנוּ שֶׁל הַהֶלֶךְ נַעֲלָם
אֲשֶׁר הֶלֶךְ וְאִין יוֹדַע אָנָּה.

כִּי אִזּוֹ חֹזֵר חֹזְרָתִי,
וּבְרֵאוֹתַי אֶת גּוֹפִי הַמְּפָקֵר הַמוֹטֵל כְּפָגֵר –
צְחֻקָתִי צְחֻק שֶׁל גִּיל.

הֵה, טָלוּל קֹצוֹת, אֶתְּהָ אֲשֶׁר תִּבְיֵט
בְּחִלּוֹנוֹת שְׁחֲרִית זָרִים, הַפְּנֵה-נָא
עֵינַי כְּרוֹבִים אֶל אֵי-הֵיָם שְׁלֹנוּ,
לָךְ בְּקוֹל יְרִיעַ, הָאֲכִיב!

וְתֵל לְתֵל יִבִיעַ אִמְרָ, וְהִגִּיא
הַמְּאֲזִין יְקָשִׁיב. עֵינַיִנו הַכְּמֵהוֹת
פּוֹנוֹת אֶל בִּיתְנֵי-הוֹדֶה: הֵה, יְקַרְב־נָא,
הַנְּחָה רַגְלֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת אֵלַיִנוּ.

בּוֹא אֶל גִּבְעוֹת הַיָּם, לְרוֹחוֹתֵינוּ
תֵּן לְנִשְׁקֶךָ בְּגִדֶיךָ בְּשֵׁם; הַטְּעִימֵנוּ
אֶת הַבֵּל פִּיךָ בְּקֶרַע וְעָרֵב. זָרֵה-נָא
פְּנִינֶיךָ עַל אֲרָצֵי חוֹלֵת הָאֶהָבָה.

גַּע בָּהּ בִּיפֵי יָדְךָ הַעֲנֵגָה וְשִׁפְךָ
רַךְ נְשִׁיקוֹת עָלַי חֲזָה. שִׁימָה
עֲטֹרְתֶךָ עַל רֹאשׁ עוֹרְג, אֲשֶׁר
קָלַע צְמוֹת צְנוּעוֹת רַק לְכַבּוֹדְךָ.

הערות בשולי התרגומים:

הבודד בסתיו | לִי־טִיפּוֹה (לי באי, סין, 701-762) – לאה גולדברג העריכה מאוד את יצירתו של משורר זה, הנחשב אחד מגדולי משוררי סין במאה השמינית, והזכירה אותו פעמים אחדות ביצירותיה, בין השאר בשירה הפותח בשורות: "זְכוּר־נְשִׁיקָה צוֹרֵב עַל הַפֶּה, / וְעַל הַיָּד חֵם אָדָם שְׁאִינִי – / אֲנִי קוֹרְאָה אֶת שִׁירֵי לִי־טִיפּוֹה, / וְתִקּוּפוֹת נִמְסוֹת בֵּינֵי וּבֵינֵנו" (לאה גולדברג, 'שירים', עורך: טוביה ריבנר, ספרית פועלים, 1973, כרך ג, עמ' 110). כותרת השיר (בהכרח תוספת המתרגם המערבי) מקרבת אותו אל שירי קינה עם בוא הסתיו, דוגמת "יום סתיו" מאת רילקה, שגולדברג תרגמה גם כן.

משורר מהרהר | לִיוֹ צִ'י (ליו בון, סין, 1311-1375 לספירה) – שמו נכתב בלועזית כך: Liu Bowen.

רוסיה | אלכסנדר בלוק – בלוק היה אחד מן המשוררים הנערצים על גולדברג ומי שפתח בפניה בנעוריה את עולם השירה בכלל. פעם סיפרה: "בלוק נהיה לשנים רבות המשורר האהוב עליי בכל השירה העולמית. הסימבוליזם הרוסי גילה אפשרויות של ביטוי והרגשת עולם, אשר נחשתי, מן הסתם, גם לפני כן, אך לא ידעתי שיש לה ביטוי והגשמה בלשון אדם. נאחזתי בבלוק כבהצלה והוא האיר לי באור אחר כל מה שקראתי עד אז" ("משאל על הספר שהשפיע ביותר", 'הארץ', "תרבות וספרות", 13.5.1955, עמ' א). שם השיר במקור: "Россия". פתיחת השיר מציירת את הטרויקה, הכרכה הנגררת באמצעות שלושה סוסים, כסמל לציוויליזציה הרוסית כולה (כפי שיש הרואים במסע הטרויקה של צ'יצ'קוב, גיבור 'נפשות מתות' מאת גוגול, את פריצת הפרוזה הרוסית המודרנית אל המרחב; ראו על כך ברשימתה של גולדברג "כרכרתו של צ'יצ'קוב", 'יומן ספרותי', בעריכת חמוטל ברויטסוף ובעריכתי, ספרית פועלים, 2017, עמ' 481-484). "רוס" – שמה הקדום של רוסיה.

מתוך "שלוש איגרות" | אלכסנדר בלוק – שורת הפתיחה במקור: "Черный ворон в сумраке снежном". ולנטינה: ולנטיין, הדמות הנשית הראשית באופרה הצרפתית 'ההוגנוטים' (Les Huguenots) מאת המלחין היהודי ג'אקומו מאיירבר (1791-1864) (Giacomo Meyerbeer). היצירה מתרחשת על רקע טבח ליל ברתולומיאוס הקדוש (1572), שנרצחו בו הוגנוטים (פרוטסטנטים צרפתים) בידי אויביהם הקתוליים; ולנטיין, קתולית מיוחסת, קושרת את גורלה בגורל ראוּל ההוגנוטי ומשלמת על כך בחייה. לפי פרשנויות מסוימות, ולנטינה בשירו של בלוק היא הזמרת שמילאה תפקיד זה באופרה – שזכתה לפופולריות רבה ברוסיה בזמנו.

[שירה עלמה בתפלת המקהלת] | אלכסנדר בלוק – שורת הפתיחה במקור: "Девушка пела в церковном хоре". השיר אותר בשלושה כתבי יד בארכיון, בשני נוסחים, שלאור ההבדלים הניכרים ביניהם ניתנו כאן יחדיו.

אפולון האל | היינריך היינה – שם השיר במקור: "Der Apolllogott". גְרָצִיָה – יוון (Grácia).

מאריה אנטואנטה | היינריך היינה – שם השיר במקור: "Maria Antoinette".

מתוך 'חיים חדשים', פרק XIII | דנטה אליגיירי – עד כה נודעו רק חמישה שירים בתרגום לאה גולדברג מתוך יצירת המופת של דנטה, ואילו כאן נדפסים חמישה תרגומים נוספים לארבעה שירים מן ה-Vita Nova.

לאביב | ויליאם בלייק – שם השיר במקור: "To Spring".

תוך יגון וחרפה | ד"ה לורנס – שם השיר במקור: "In Trouble and Shame".